

Dr Teresa Stachurska-Maj

Międzynarodowa wymiana idei i nowatorskich rozwiązań

W dobie cywilizacyjnych przemian i dynamicznych zmian XXI wieku nasuwa się pytanie o to, jak sprostać nowym wyzwaniom edukacyjnym. Niewątpliwie na pierwszy plan wysuwają się zagadnienia dotyczące rozwijania potencjału młodzieży w procesie uczenia się poprzez kształtowanie kompetencji kluczowych. Niniejszy artykuł poświęcony jest możliwościom, jakie nowoczesnej edukacji może dać międzynarodowa wymiana idei i nowatorskich rozwiązań. Przykładem będzie kształtowanie inicjatywności i przedsiębiorczości, jako kluczowej kompetencji, poprzez realizację projektu wielostronnej współpracy międzynarodowej. Kluczową kompetencję definiujemy jako *zbiór wiadomości, umiejętności i postaw niezbędnych z punktu widzenia celowego i aktywnego uczestnictwa jednostki w społeczeństwie*¹. Inicjatywność i przedsiębiorczość jako kompetencja kluczowa odzwierciedla cechy bądź postawy człowieka, który potrafi przekuć pomysły w czyn, jest niezależny, przedsiębiorczy, umie podejmować ryzyko i nowe inicjatywy, umie pracować w zespole, cechuje go elastyczność, innowacyjność, umiejętność nawiązywania dialogu i aktywnego działania na rzecz środowiska lokalnego.

Akronim opisywanego projektu to INNOVACREAWORK, a jego tytuł brzmi: *Enterprise as Innovation to Create New Work Place at Time of Global Crisis* (Przedsiębiorczość i kreatywność w znajdowaniu nowych miejsc pracy w dobie globalnego kryzysu). Realizowany jest on w ramach progra-

mu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci – Transfer Innowacji. Główny cel INNOVACREAWORK-u to promowanie inicjatywności i przedsiębiorczości jako jednej z kluczowych kompetencji w kontekście aktywnej postawy obywatelskiej w globalnej gospodarce. Zakładamy, że cel zostanie osiągnięty przez zastosowanie narzędzi innowacyjnego programu „Aprende a Emprender” (Zostań przedsiębiorcą), który instytucja hiszpańska udostępniła dziesięciu partnerom projektu. Partnerstwo w projekcie, oprócz Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, tworzą instytucje z Hiszpanii, Portugalii, Grecji, Słowacji i Turcji. Głównym zadaniem partnerów projektu jest implementacja innowacyjnego programu „Aprende a Emprender” i dostosowanie go do systemów edukacyjnych każdego z krajów uczestniczących w tym przedsięwzięciu edukacyjnym. Na potrzeby projektu udostępnione zostały dwie platformy: www.grundtvig-ecc.com, gdzie pracują koordynatorzy projektu (każda instytucja ma osobę koordynującą projekt), oraz www.innovacreatwork.com z narzędziami programu „Aprende a Emprender”. W Polsce narzędzia z platformy projektu wykorzystywane są w szkołach ponadgimnazjalnych na przedmiotach takich jak: podstawy przedsiębiorczości, podstawy działalności gospodarczej, wiedza o społeczeństwie.

Innowacyjne podejście do zagadnienia zastosowania programu „Aprende a Emprender”

¹ Smoczyńska A. [oprac.] *Kompetencje kluczowe. Realizacja koncepcji na poziomie szkolnictwa obowiązkowego*, Eurydice, Warszawa 2005, s. 29.

w dydaktyce polega na jednoczesnym kształtowaniu kompetencji inicjatywności i przedsiębiorczości oraz kompetencji informatycznych i porozumiewania się w języku obcym. Kompetencje informatyczne kształtowane są w realizacji INNOVACREAWORK przez konstruktywne i krytyczne korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Duże znaczenie w skutecznym osiągnięciu zamierzonych rezultatów ma możliwość systematycznej pracy *online* na platformach projektu, odbieranie i przesyłanie informacji pocztą elektroniczną oraz systematyczne wideokonferencje koordynatorów. Doskonalenie kompetencji w zakresie posługiwania się językami obcymi przy wielostronnej współpracy w projekcie umożliwi posługiwanie się językiem angielskim, który jest oficjalnym językiem projektu, jak też wykorzystanie wielojęzycznej platformy projektu. Platforma INNOVACREAWORK funkcjonuje w następujących wersjach językowych: angielskiej, hiszpańskiej, greckiej, polskiej, portugalskiej, słowackiej, tureckiej. Posługiwanie się ICT we współpracy międzynarodowej wymaga umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania danych. Nowoczesna edukacja w kontekście współpracy międzynarodowej to kształtowanie kompetencji inicjatywności i przedsiębiorczości, informatycznych oraz posługiwania się językiem obcym w odniesieniu do wzmacniania i rozszerzania nie tylko kontaktów międzyludzkich, ale przede wszystkim wymiany myśli oraz doświadczeń krajów europejskich na obszarze określonym projektem.

Co nowego można znaleźć na platformie www.innovacreatwork.com?

Wiele praktycznych i użytecznych narzędzi służy wyzwaniu ducha przedsiębiorczości. Postawę przedsiębiorczą niewątpliwie możemy zacząć kształtować, wykorzystując na zajęciach edukacyjnych test osobowości, który składa się z 70 pytań i pozwala określić postawy i zainteresowania uczniów. Ciekawą propozycją jest wstępna ewaluacja pomysłu na projekt. W tej części mamy do dyspozycji narzędzie, za pomocą którego możemy sprawdzić, czy wybrany przez nas rynek posiada cechy, które będą właściwe dla realizacji naszego pomysłu. Rozważamy zatem wpływ czynników takich jak: zainteresowanie rynku, poziom innowacji, stopień rozwoju pomysłu, konkurencyjność, wpływ czynników środowiskowych. Należy podkreślić, że każda z wymienionych grup czynników ma wiele parametrów, które należy wybrać. Kolejnym ćwiczeniem z wykorzystaniem

platformy projektu może być tworzenie dla nowego projektu wstępnego biznesplanu, który zawiera analizę różnych działań przedsiębiorstwa, takich jak marketing, produkcja, zasoby ludzkie, sprawy ekonomiczno-finansowe, inwestycje. Nauczyciel ma do dyspozycji przewodnik po biznesplanie, który zawiera zagadnienia ułatwiające kształtowanie kompetencji przedsiębiorczości i inicjatywności.

Na zajęciach z wiedzy o społeczeństwie przy realizacji tematyki z kształtowania postaw obywatelskich proponuję wykorzystać kwestionariusz, który pozwoli poznać postawy i zainteresowania uczniów dotyczące przedsiębiorczości. Kwestionariusz może mieć formę ćwiczenia: zajmij stanowisko. W tym celu uczniowie otrzymują tezę poniższego tekstu, a nauczyciel na linii zaznacza wybory uczniów – osobno każdą przedyskutowaną tezę. Następnie wybrać należy tę tezę, która ma największy rozrzut odpowiedzi, podzielić klasę na dwie lub trzy grupy. Każda z grup pracuje nad argumentami pozwalającymi obronić swoją tezę. Następnie przeprowadzamy dyskusję, każda z grup uzasadnia swoje stanowisko, argumentując i kontrując przeciwników.

Nie zgadzam się	Nie mam zdania	Zgadzam się	Zgadzam się częściowo
-----------------	----------------	-------------	-----------------------

Teza

Zajmij stanowisko wobec poniższych tez w odniesieniu do własnej firmy.

1. Moja rodzina byłaby dumna, że założyłam/em własną firmę.
2. Wolę zarabiać mniej pieniędzy, ale wiedzieć, że będę zarabiać co miesiąc.
3. Dokładnie wiem, jakie podjąć kroki, gdy skończę naukę.
4. W skali gospodarki narodowej mali przedsiębiorcy mają duże znaczenie.
5. Przedsiębiorstwa są tworzone, by zarabiać pieniądze, ale także mają cel społeczny, pomnażanie bogactwa i dobrego samopoczucia otoczenia.
6. Utworzenie własnego przedsiębiorstwa oznacza uczestnictwo w pomnażaniu bogactwa twojego kraju.
7. Mam pomysł na firmę, którą chciałbym/chciałabym założyć.

Nauczyciel lub uczeń odczytuje każdą tezę, a uczniowie wskazują na linii odpowiedzi.

Podsumowaniem idei nowoczesnej edukacji niech będzie dziesięć rad, które pomogą przedsiębiorcom w osiągnięciu sukcesu w biznesie:²

1. Jesteśmy niewolnikami naszych przyzwyczajzeń. Kształcić i być niewolnikiem dobrych zwyczajów. Powtarzając je, dojdziemy do doskonałości.
2. Trwanie i upór w osiąganiu sukcesu, mimo porażek, przekształca się w ziarno przyszłego zwycięstwa.
3. Entuzjazm jest źródłem kreatywności i wyobraźni i dodaje witalności koniecznej do przekształcenia tego, co zwyczajne i nieciekawie, w innowację.
4. Powaga jako zasada jest dobrym towarzyszem podróży.
5. Wiara góry przenosi, a pragnienie poprzez zdobywanie celów jest środkiem, który ją unosi.
6. Kiedy już zaplanujesz zdobywanie celów, spal statki, które Cię przywiodły do tego miejsca, byś nigdy nie miał możliwości cofnąć się.
7. Mędrzec jest osobą, która uczy się na własnych błędach, szczęściarz to osoba, która uczy się na cudzych błędach, a głupiec to ktoś, kto nie uczy się ani na własnych, ani na cudzych błędach.
8. Wszystko w tym życiu jest tymczasowe i, tak jak mija choroba, porażka odchodzi także, a kiedy nastąpi triumf, rozkoszuj się nim, pamiętając, że triumf także odejdzie i nigdy nie będę uważał się za tak ważnego, wyniosłego, powściągliwego, żeby zapomnieć, że szczęściem należy dzielić się z innymi.
9. Słaby człowiek pozwala, żeby jego emocje kontrolowały jego czyny, silny człowiek potrafi doprowadzić do tego, by jego czyny kontrolowały jego myśli. A ja jak opanuję

swoje emocje? Z entuzjazmem, przejrzyścieścią, radością i wiedzą uznaję swoją osobowość.

10. Nie odkładaj na jutro tego, co możesz zrobić dzisiaj. Działaj już dzisiaj, ponieważ jutro może nigdy nie nadejść.

Nowoczesne podejście do edukacji to nie tylko narzędzia, które jedynie mogą wesprzeć proces dydaktyczny, ale przede wszystkim rozwiązania metodyczne, które znakomicie uzupełniają się z nowoczesną technologią i pozwalają na dotrzymywanie kroku szybko rozwijającej się cywilizacji.

Dlaczego potrzebujemy nowego podejścia do kształtowania kluczowej kompetencji inicjatywności i przedsiębiorczości? Kształtowanie postaw przedsiębiorczych jest wyzwaniem dla nowoczesnej edukacji w Polsce i Europie. Edukacja pomaga obywatelom w dostosowaniu się do zmian wynikających z dynamiki przemian ekonomicznych i społecznych. Stąd płynie powinność nowoczesnej edukacji – rozwijanie ducha przedsiębiorczości. To zadanie stojące przed szkołą przyszłości, która mniej ukierunkowuje na wiedzę i umiejętności w określonym zawodzie, a bardziej wyposaża młodych ludzi w kluczowe kompetencje inicjatywności i przedsiębiorczości, informatyczne, posługiwanie się językiem ojczystym oraz językami obcymi. Szkoła przyszłości to nowoczesna edukacja rozumiana jako przygotowanie do szybkiego dostosowywania się do zmian przez umiejętność krytycznego myślenia i umiejętność uczenia się przez całe życie.

Autorka jest nauczycielem konsultantem w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Warszawie

² Biznesplan – przewodnik, www.innovacreatwork.com